

УДК 336.71.025.12:33.054.22–027.583/.584(091)

Миненко Сергій Володимирович

аспірант

Сумський державний університет

Миненко Сергей Владимирович

аспирант

Сумский государственный университет

Mynenko Serhii

PhD student

Sumy State University

ORCID: 0000-0003-3998-9031

Золковер Андрій Олександрович

кандидат економічних наук,

доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки

Київський національний університет технологій та дизайну

Zolkover Andrii

кандидат економічних наук

доцент кафедри фінансов и фінансово-економічної безпеки

Київський національний університет технологій и дизайну

Zolkover Andrii

Candidate of Economics

Associate Professor Finance And Financial And Economic Security Management Department

Kyiv National University of Technologies and Design

ORCID: 0000-0002-8176-1850

ЕВОЛЮЦІЯ СИСТЕМИ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ДОХОДІВ

ЭВОЛЮЦИЯ СИСТЕМЫ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ ЛЕГАЛИЗАЦИИ КРИМИНАЛЬНЫХ ДОХОДОВ

EVOLUTION OF THE ANTI-MONEY LAUNDERING SYSTEM

Анотація. У статті розглянуто основні етапи еволюції системи протидії легалізації коштів, отриманих незаконним шляхом.

Проаналізовано значення для системи протидії легалізації кримінальних доходів діяльність міжнародних загальноправових та профільних інституцій. Визначено сучасний вигляд системи на міжнародному та національному рівнях.

Розглянуто значення основних документів, прийнятих на міжнародному рівні, на розвиток системи протидії легалізації коштів, отриманих незаконним шляхом. Серед них визначено найважливіші: Європейська конвенція про видачу правопорушників, Принципи профілактики кримінального використання банківської системи з метою легалізації коштів, Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин, Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, звіти, типології та рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), Директива Європейського Парламенту та Ради про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму.

Визначено основні еволюційні етапи системи протидії легалізації кримінальних доходів: загальне усвідомлення важливості міжнародної взаємодії щодо протидії фінансовим злочинам та вигідлення значного деструктивного впливу

легалізації кримінальних на фінансові системи країн, усвідомлення важливості протидії тероризму, а саме в частині перекриття каналів фінансування тероризму, яке здійснюється через канали легалізації кримінальних доходів, перехід до ризик-орієнтованого підходу до легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом та трансформування системи протидії легалізації на основі оцінки ризиків.

Проведено аналіз основних міжнародних нормативно-правових актів, що дозволило зробити висновки про вплив міжнародного регулювання на розвиток системи легалізації кримінальних доходів в Україні.

Ключові слова: система протидії легалізації кримінальних доходів, FATF, Україна, правопорушення, Конвенція ООН, Конвенція Ради Європи.

Аннотация. В статье рассмотрены основные этапы эволюции системы противодействия легализации средств, полученных незаконным путем.

Проанализировано значение для системы противодействия легализации криминальных доходов деятельности международных общеправовых и профильных институтов. Определен современный вид системы на международном и национальном уровнях.

Рассмотрены значения основных документов, принятых на международном уровне на развитие системы противодействия легализации средств, полученных незаконным путем. Среди них определены важнейшие: Европейская конвенция о выдате правонарушителей, Принципы профилактики криминального использования банковской системы с целью легализации средств, Конвенция ООН о борьбе против незаконного оборота наркотических средств и психотропных веществ, Конвенция Совета Европы об отмывании, поиске, аресте и конфискации доходов, полученных преступным путем, отчеты, типологии и рекомендации Группы разработки финансовых мер борьбы с отмыванием генов (FATF), Директива Европейского парламента и Совета о предотвращении использования финансовой системы с целью отмывания средств и финансирования терроризма.

Определены основные эволюционные этапы системы противодействия легализации криминальных доходов: общее осознание важности международного взаимодействия по противодействию финансовым преступлениям и выделение значительного деструктивного влияния легализации криминальных на финансовые системы стран, осознание важности противодействия терроризму, а именно в части перекрытия каналов финансирования терроризма, которое осуществляется через каналы легализации криминальных доходов, переход на риск-ориентированный подход к легализации доходов, полученных незаконным путем и трансформации системы противодействия легализации на основе оценки рисков.

Проведен анализ основных международных нормативно-правовых актов, что позволило сделать выводы о влиянии международного регулирования на развитие системы легализации криминальных доходов в Украине.

Ключевые слова: система противодействия легализации криминальных доходов, FATF, Украина, правонарушения, Конвенция ООН, Конвенция Совета Европы.

Summary. The article considers the main stages of the evolution of the system of anti-money laundering of illegally obtained funds.

The object of article analysis is activity of international general legal and profile institutions for the system of anti-money laundering. Based on object of the article it was determined modernized look of the system at the international and national levels.

During the research, it was considered the significance of the main documents adopted at the international level for the improvement of the system of anti-money laundering of illegally obtained funds. Among them it was determined the most important: the European Convention on Extradition, Principles for the Prevention of Criminal Use of the Banking System for Money Laundering, the UN Convention against Illicit Traffic in Drugs and Psychotropic Substances, the Council of Europe Convention on Laundering, reports, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime through the reports, typologies and recommendations of the Financial Action Task Force (FATF), the Directive of the European Parliament and of the Council on the prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering and terrorist financing.

Based on research it was identified the main evolutionary stages of the system of anti-money laundering. These stages are: general awareness of the importance of international cooperation in combating financial crimes and highlighting the significant destructive impact of criminal legalization on the financial systems of countries. Awareness of the importance of counter-terrorism, especially in terms of overlapping the channels of terrorist financing, which is carried out through the channels of money laundering and the transition to a risk-oriented approach to money laundering and transforming the counter-legalization system based on risk assessment we also considered as main stages of the system of anti-money laundering.

It was analyzed the main international normative legal acts which are taken place in government legislative base. Based on performed analysis, it was detected the influence of international regulation on the development of the system of legalization of criminal proceeds in Ukraine.

Keywords: anti-money laundering system, FATF, Ukraine, misfeasance, UN Convention, Council of Europe Conventio.

Постановка проблеми. Глобалізаційні процеси в світовій фінансовій системі, які з розвитком інформаційних технологій останніми роками набувають нових обертів розвитку, сприяють розвитку процесів легалізації коштів, отриманих незаконним шляхом. Засоби та інструменти, які направлені на спрощення руху капіталу між країнами, використовуються зловмисниками для приховання джерела походження коштів. Складно визначити чи угода була укладена реальна чи фіктивна, якщо об'єкт продажу розміщувався в одній країні, потім був перепроданий у другій, переміщений у третю і тільки у четвертій країні правоохоронці поцікавились його походженням.

Одночасно зі трансформацією методів легалізації коштів, отриманих незаконним шляхом змінювались і заходи протидії їм. На різному етапі свого розвитку заходи протидії легалізації кримінальних доходів, починаючи від дій місцевих правоохоронців, поступово поширювались на національні рівні, після чого набули системного міжнародного характеру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток системи протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом в тій чи іншій мірі розглядали ряд вітчизняних та зарубіжних учених. Так, особливості функціонування, управління та удосконалення національної системи протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом розглядали Баштанник В. В., Терханов Ф. І. [1], Бойко А. О., Леонов С. В., Боженко В. В. та Кіріл'єва А. В. [2]

Зарубіжний досвід організації та розвитку системи протидії легалізації кримінальних доходів розглядав Москаленко Н. В. на прикладі Сполучених Штатів Америки [3]. І. М. Копиця та О. В. Смагло [4] провели порівняльний аналіз системи протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом у країнах: США, Великобританії, Франції, Німеччині, Італії, Іспанії, Канаді, Австрії, Росії та Польщі.

Баранов Р. О. розглядав світову інфраструктуру впровадження політики протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом [5].

Метою статті є комплексна характеристика етапів розвитку системи протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом.

Виклад основного матеріалу. Систему протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом формує взаємна діяльність національних та наднаціональних структур. До національних структур відносяться правоохоронні органи (Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ, Національне антикорупційне бюро, Державна податкова служба, Державна митна служба, Служба безпеки України,

Національне агентство з питань запобігання корупції, Державне бюро розслідувань тощо), суб'єкти державного фінансового моніторингу (Національний банк України, Державна служба фінансового моніторингу, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку та Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг) та суб'єкти первинного фінансового моніторингу — власне банки, страхові компанії та фінансові установи, професійні учасники фондового ринку, провайдери, які обмінюють криптовалюту та інші. До наднаціональних структур відносять міжнародні, континентальні та регіональні організації, які впливають на протидію легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом. До міжнародних організацій належать — Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), Егмонтська група, Управління ООН з питань наркотиків та злочинності (UNODC), Світовий банк, Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD) та інші. До континентальних організацій відносять: Комітет Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL), Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЕ), Європейський парламент. До регіональних організацій, що сприяють протидії легалізації кримінальних доходів можна включити Організацію за демократію та економічний розвиток (ГУАМ) та співпрацю підрозділів фінансових розвідок різних країн.

Безпосередня діяльність та ухвалення відповідних нормативних актів зазначених організацій у своїй сукупності формує систему протидії легалізації кримінальних доходів у сучасному її вигляді.

Розглядаючи еволюцію системи протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом у ретроспективі варто починати від перших наднаціональних документів, які були прийняті країнами і імплементовані у їх національні системи.

Ще у 1957 році Європейською конвенцією про видачу правопорушників було визначено процедуру, за якою країни-підписанти здійснювали видачу за правопорушення у фінансовій сфері: податкові, валютні, митні та інші махінації [6]. Прийняття даної конвенції заклало фундамент подальшій взаємодії світової спільноти у протидії фінансовим правопорушенням.

Одним із перших документів, який стосувався протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом був звіт Принципів профілактики кримінального використання банківської системи з метою легалізації коштів, прийнятий Базельським комітетом з банківського нагляду у 1988 році і мав

рекомендаційний характер. Даний документ описував основні принципи та процедури управління банківською установою, з метою уникнення використання її для відмивання коштів. Серед прийнятих рекомендацій були: принцип ідентифікації клієнта — банк повинен знати справжню особу клієнта, особливо якщо мова йдеться про значні розміри транзакцій; принцип законності, який означає що керівництво банків має забезпечити дотримання законів та нормативних актів, високих етичних стандартів під час здійснення операцій; принцип співпраці з правоохоронними органами — банки повинні співпрацювати з правоохоронними органами у визначеній у законодавстві мірі [7].

Наступним документом була Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин, від 1988 року, яка набула чинності для України у 1991 р. У Конвенції визначається, що для боротьби із обігом наркотичних засобів і психотропних речовин важливо знати канали руху кримінальних коштів, які фінансують незаконну діяльність. Дані фінансові ресурси в тому числі легалізувались. Закладені у Конвенції принципи визначають фінансову відповідальність за вчинені злочини та можливість конфіскації доходів, отриманих саме в результаті скоєння правопорушення, пов'язані з обігом наркотичних засобів [8]. Важливість даної Конвенції для розвитку загальної системи протидії легалізації кримінальних доходів полягає у обов'язковості виконання її положень країнами-підписантами. Тобто, на основі Конвенції були розроблені відповідні норми національного законодавства.

У 1990 році Рада Європи прийняла Конвенцію про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом [9]. В Україні зазначену конвенцію ратифіковано у 1997 році. Конвенція визначає необхідність розроблення нормативно-правових актів, які повинні забезпечувати можливість конфіскувати доходи, отримані незаконним шляхом або еквівалентну їм вартість [10]. Положення Конвенції зумовлюють формування спеціалізованих органів та нормативних інструментів для висліджування таких доходів. Формалізуються дії, які слід вважати злочинами у сфері легалізації кримінальних доходів: перетворення чи передача власності з метою приховування або маскування її злочинного походження, приховування або маскування прав стосовно власності, набуття, володіння чи використання власності, розуміючи що вона отримана незаконним шляхом тощо. Окрім конкретних настанов стосовно розуміння, визначення сутності, криміналізації дій, пов'язаних

з доходами отриманих незаконним шляхом у Конвенції визначаються правила співпраці між країнами у даній сфері. У 2000-х роках Конвенція була модифікована додаванням положень про протидію фінансування тероризму [11].

Розглянуті нормативні акти вважаються фундаментом системи протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом. На їх основі країни почали вдосконалювати власне законодавство, розроблювати нові інститути для протидії легалізації та, що найголовніше, визнали ти розпочали співпрацю у протидії легалізації кримінальних доходів.

Наступним значним етапом розвитку системи протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом було створення профільної міжнародної організації — Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), яка розробляє рекомендації щодо запобігання та протидії легалізації кримінальних доходів [12].

На початку свого створення Група визначала незаконно отримані кошти лише отримані від обігу наркотиків. Але, незважаючи на це, у першому річному звіті були закріплені основні рекомендації щодо протидії легалізації кримінальних доходів [13]. У річному звіті за 1996–1997 роки експертами FATF було визначено тенденцію збільшення обсягів нелегальних доходів, отриманих з не пов'язаних із наркотиками та вперше фахівці звернули увагу на електронні гроші.

На сьогодні, до безпосередніх обов'язків Групи відносяться:

- аналіз сучасних трендів та методів відмивання грошей;
- аналіз впроваджених на національному чи міжнародному рівнях дій щодо протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом
- розробка стратегій та дій для боротьби з легалізацією кримінальних доходів.

Як результат, Група опублікувала Рекомендації FATF щодо протидії легалізації коштів, отриманих незаконним шляхом та фінансуванню тероризму. Найважливіші редакції Рекомендацій були:

- у 2002 році, які були спрямовані на протидію фінансування тероризму [14];
- у 2004–2005 роках, були описані типології відмивання коштів через альтернативні системи грошових переказів та через страховий сектор, та зазначено тенденцію до збільшення нелегальних коштів від торгівлі людьми та нелегальної міграції [15];
- у 2004 році сформовано 40 рекомендації щодо протидії легалізації кримінальних доходів;

- у 2006 році описано нові тренди у легалізації кримінальних доходів через новітні методи проведення платежів: передплачені картки, електронні гаманці, мобільні розрахунки (наприклад через смс), платіжні системи в інтернеті, цифрові дорогоцінні метали [16];
- у 2007 році описано ризик-орієнтований підхід до протидії легалізації коштів, отриманих незаконним шляхом, який полягає у оцінці ризику суб'єкта чи об'єкта (особи, країни, операції) бути використаним для легалізації кримінальних доходів [17];
- у 2012 році оновлено Рекомендації. Закріплено посилення використання ризик-орієнтованого підходу та поширення прозорості контролю над власністю юридичних осіб та об'єднань, міжнародну кооперацію та визначено стандарти відповідальності правоохоронних органів, які відпо-

Таблиця 1

Основні етапи розвитку системи протидії легалізації кримінальних доходів та їх значення для України

Період	Основні документи та положення	Значення для України
до 1988 р.	Європейська конвенцією про видачу правопорушників – визначені процедури видачі правопорушників, що скоїли фінансові злочини	Ратифіковано у 1998 році із застереженнями. Значна затримка у прийнятті документу перешкоджала створенню системи протидії легалізації кримінальних доходів
1988–2001	Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин – визначається база легалізації кримінальних доходів — отримані кошти від обігу наркотичних речовин – визначається міра відповідальності за обіг наркотичних засобів — у вигляді конфіскації Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом – визначається необхідність створення нормативної бази протидії легалізації незаконних доходів – визначається необхідність створення спеціалізованих органів у сфері протидії легалізації	Підписана Україною у 1989 році. Повне прийняття документу відобразило спрямованість України на співробітництво у сфері протидії обігу психотропних речовин. Підписана Україною у 1997. В Україні розбудовуються нормативно-правові акти. У Кримінальному кодексі України відсутня стаття щодо легалізації. Значна затримка у впровадженні системи протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом негативно впливає на
	Створення профільних міжнародних організацій – розробка рекомендацій щодо протидії легалізації незаконних доходів – визначається тенденція до використання у легалізації електронних грошей	економічну безпеку країни та на можливості співпраці з іншими країнами у даній сфері
2001–2007	Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму – визнання важливості протидії фінансуванню тероризму Директива Європейського Парламенту та Ради про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму – визначення принципів діяльності фінансової системи у контексті протидії легалізації кримінальних доходів Рекомендації, Типології та звіти FATF – формалізація конкретних принципів, рекомендацій з протидії легалізації кримінальних доходів – прослідковування тенденцій легалізації доходів та пошук методів протидії новим трендам	Ратифікація Конвенції у 2010 році (5 років після створення) Прийняття нового Кримінального кодексу, в якому визначено відповідальність за легалізацію кримінальних доходів та фінансування тероризму Створення Державного департаменту Фінансового моніторингу при Міністерстві фінансів України Повільне впровадження міжнародних норм та рекомендацій щодо протидії легалізації призводить до включення України до «чорного списку» FATF, вийти з якого змогла тільки у 2004 р.
2007 — сьогодні	Рекомендації FATF – закріплення ризик-орієнтованого підходу до протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом – орієнтація на інформаційні технології (характеристика віртуальних валют та активів)	Прийняття ЗУ «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» — як основного документу який формалізує протидію легалізації кримінальних доходів

відальні за протидію легалізації кримінальних доходів, описано коло їх повноважень. Оновлення рекомендацій стосувалось також нових тенденцій у легалізації: поширення зброї масового знищення, корупції, особливо із залученням політичних та публічних осіб, податкові злочини [18].

- у 2015 році випущено рекомендації стосовно ризик-орієнтованого підходу відносно віртуальних валют. Визначено основні ризики, пов'язані з використанням віртуальних валют для оплати товарів та послуг в контексті легалізації кримінальних доходів та сформовано основні рекомендації для уникнення такого ризику.
- у 2018 році Рекомендації були доповнені поняттями віртуальних активів та методами усунення ризику легалізації за допомогою них [19].

Одним з результатів діяльності FATF є ведення «Чорного списку», до якого потрапляють країни, які не виконують рекомендації щодо протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом. Країни із чорного списку втрачають відкриту підтримку міжнародної спільноти, до фізичних та юридичних осіб збільшується увага зі сторони банківських установ, регуляторів, що може стати причиною блокування операцій та відмови в обслуговуванні.

Важливим для системи протидії легалізації кримінальних доходів була Директива Європейського Парламенту та Ради про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму, прийнята у 2005 році

[20]. Директива визначила для країн-членів основні принципи організації діяльності фінансової системи (деанонімізація рахунків, ідентифікацію клієнтів, звітування) в контексті протидії легалізації незаконних доходів.

Систематизація основних етапів розвитку системи протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом можна у вигляді таблиці 1.

Висновки. Система протидії легалізації кримінальних доходів активно розвивається останні 30 років. Русійною силою розвитку системи була глобалізація економічних відносин та збільшення розрахунків між країнами. В еволюції системи можна виділити три переломні точки, у яких відбулася значна її трансформація чи зміна напрямку розвитку. Це середина 90-х років, яка ознаменувалась усвідомленням важливості врахування і управління розрахунків з допомогою електронних грошей, які в наш час набули вигляду віртуальних активів та криптовалют. Друга точка — початок 2000-х років, яка відповідає включенню у систему протидії легалізації кримінальних доходів фінансування тероризму. Третя точка — 2007 рік, в якому був прийнятий ризик-орієнтований підхід до протидії легалізації незаконних доходів. Даний підхід відкрив нові можливості у виявленні слабких місць різних складових системи та зумовив переосмислення нормативних актів та рекомендаційних приписів у сфері протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом.

Література

1. Баштанник В.В., Терханов Ф.І. Удосконалення державного управління у сфері протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом [Електронний ресурс] / В.В. Баштанник, Ф.І. Терханов // Публічне адміністрування: теорія та практика. — 2011. — № 2(6). — Режим доступу: [http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2011-02\(6\)/11bvvozs.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2011-02(6)/11bvvozs.pdf)
2. Бойко А.О., Леонов С.В., Боженко В.В., Кіріл'єва А.В. Основні вимоги ФАТФ, міжнародних конвенцій та організацій до національної оцінки ризиків відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом або фінансування тероризму / А.О. Бойко, С.В. Леонов, В.В. Боженко, А.В. Кіріл'єва // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка та менеджмент». — 2018. — № 4 (75). — С. 84–91.
3. Москаленко Н.В. Досвід США щодо побудови системи запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом [Електронний ресурс] / Н.В. Москаленко // Фінанси, облік, банки. — 2014. — № 1(20). — С. 209–214. — Режим доступу: <https://jfub.donnu.edu.ua/article/view/1022/1039>
4. Копиця І.М., Смагло О.В. Зарубіжний досвід організації системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом [Електронний ресурс] / І.М. Копиця, О.В. Смагло // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. — 2013. — № 2. — С. 240–246. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2013_2_31
5. Баранов Р.О. Світова емпірика впровадження політики протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом [Електронний ресурс] / Р.О. Баранов // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. — 2015. — № 3. — С. 33–40. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2015_3_7

6. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text
7. Prevention of Criminal Use of the Banking System for the Purpose of Money-Laundering [Electronic source] // Bank for International Settlements. — Mode of access: <https://www.bis.org/publ/bcbbsc137.pdf>
8. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_096#Text
9. Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime [Electronic source] // Council of Europe. — Mode of access: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168007bd23>
10. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029#Text
11. Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму від 2005 р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_948#Text
12. History of the FATF [Electronic source] // Financial Action Task Force. — Mode of access: <https://www.fatf-gafi.org/about/historyofthefatf/#d.en.3157>
13. On money laundering report [Electronic source] // Financial Action Task Force. — Mode of access: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/1990%20ENG.pdf>
14. Guidance for Financial Institutions in Detecting Terrorist Financing [Electronic source] // Financial Action Task Force. — Mode of access: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/Guidance%20for%20financial%20institutions%20in%20detecting%20terrorist%20financing.pdf>
15. Money Laundering & Terrorist Financing Typologies 2004–2005 [Electronic source] // Financial Action Task Force. — Mode of access: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/2004_2005_ML_Typologies_ENG.pdf
16. Report on New Payment Methods [Electronic source] // Financial Action Task Force. — Mode of access: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Report%20on%20New%20Payment%20Methods.pdf>
17. Guidance on the Risk-Based Approach to Combating Money Laundering and Terrorist Financing: High Level Principles and Procedures [Electronic source] // Financial Action Task Force. — Mode of access: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/High%20Level%20Principles%20and%20Procedures.pdf>
18. International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation — the FATF Recommendations [Electronic source] // Financial Action Task Force. — Mode of access: <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/internationalstandardsoncombatingmoneylaunderingandthefinancingofterrorismproliferation-thefatfrecommendations.html>
19. Outcomes FATF Plenary, 17–19 October 2018 [Electronic source] // Financial Action Task Force. — Mode of access: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/outcomes-plenary-october-2018.html>
20. Директива 2005/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_774#Text

References

1. Bashtannyk V. V., Terkhanov F. I. Udoskonalennja derzhavnogho upravlinnja u sferi protydiji leghalizaciji dokhodiv, otrymanykh nezakonnym shljakhom // Publichne administruvannja: teorija ta praktyka. 2011. № 2(6). URL: [http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2011-02\(6\)/11bvvozs.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2011-02(6)/11bvvozs.pdf)
2. Bojko A. O., Ljeonov S. V., Bozhenko V. V., Kiril'jeva A. V. Osnovni vymoghy FATF, mizhnarodnykh konvencij ta orghanizacij do nacionaljnoji ocinky ryzykiv vidmyvannja koshtiv, otrymanykh zlochynnym shljakhom abo finansuvannja teroryzmu // Visnyk Sumsjkogho nacionalnogho aghrarnogho universytetu. Serija «Ekonomika ta menedzhment». 2018. № 4 (75). P. 84–91.
3. Moskalenko N. V. Dosvid USA shhodo pobudovy systemy zapobighannja ta protydiji leghalizaciji dokhodiv, otrymanykh zlochynnym shljakhom // Finansy, oblik, banky. 2014. № 1(20). P. 209–214. URL: <https://jpub.donnu.edu.ua/article/view/1022/1039>
4. Копеца І. М., Смашло О. В. Зарубизхній досвід організації системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом // Вісник Зhytomырськoгo дерzhavnogho tekh-

nologhichnogho universytetu. Serija: Ekonomichni nauky. 2013. № 2. P. 240–246. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2013_2_31

5. Baranov R.O. Svitova empiryka vprovadzhenja polityky protydiji leghalizaciji dokhodiv, otrymanykh zlochynnym shljakhom // Visnyk Nacionaljnoji akademiji derzhavnogho upravlinnja pry Prezydentovi Ukrainy. 2015. № 3. P. 33–40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2015_3_7

6. Jevropejsjka konvencija pro vydachu pravoporushnykiv vid 13 ghrudnja 1957 r. // Verkhovna Rada Ukrainy. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text

7. Prevention of Criminal Use of the Banking System for the Purpose of Money-Laundering // Bank for International Settlements. URL: <https://www.bis.org/publ/bcbasc137.pdf>

8. Konvencija Orghanizaciji Ob'jednanykh Nacij pro borotjbu proty nezakonnogho obighu narkotychnykh zasobiv i psyhotropnykh rehovyn // Verkhovna Rada Ukrainy. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_096#Text

9. Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime // Council of Europe. URL: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168007bd23>

10. Konvencija pro vidmyvannja, poshuk, aresht ta konfiskaciju dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shljakhom // Verkhovna Rada Ukrainy. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029#Text

11. Konvencija Rady Jevropy pro vidmyvannja, poshuk, aresht ta konfiskaciju dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shljakhom, ta pro finansuvannja teroryzmu vid 2005 r. // Verkhovna Rada Ukrainy. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_948#Text

12. History of the FATF // Financial Action Task Force. URL: <https://www.fatf-gafi.org/about/historyofthefatf/#d.en.3157>

13. On money laundering report // Financial Action Task Force. URL: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/1990%20ENG.pdf>

14. Guidance for Financial Institutions in Detecting Terrorist Financing // Financial Action Task Force. URL: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/Guidance%20for%20financial%20institutions%20in%20detecting%20terrorist%20financing.pdf>

15. Money Laundering & Terrorist Financing Typologies 2004–2005 // Financial Action Task Force. URL: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/2004_2005_ML_Typologies_ENG.pdf

16. Report on New Payment Methods // Financial Action Task Force. URL: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Report%20on%20New%20Payment%20Methods.pdf>

17. Guidance on the Risk-Based Approach to Combating Money Laundering and Terrorist Financing: High Level Principles and Procedures // Financial Action Task Force. URL: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/High%20Level%20Principles%20and%20Procedures.pdf>

18. International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation — the FATF Recommendations // Financial Action Task Force. URL: <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/internationalstandardsoncombatingmoneylaunderingandthefinancingofterrorismproliferation-thefatfrecommendations.html>

19. Outcomes FATF Plenary, 17–19 October 2018 // Financial Action Task Force. URL: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/outcomes-plenary-october-2018.html>

20. Dyrektyva 2005/60/JeS Jevropejskogho Parlamentu ta Rady pro zapobighannja vykorystannju finansovoji systemy z metoju vidmyvannja koshtiv ta finansuvannja teroryzmu // Verkhovna Rada Ukrainy. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_774#Text